

080817 Trettonde söndagen efter Trefaldighet Ylva Rundberg

Ni minns kanske lågstadiets svenskalektioner, där motsatsord var ett givet tema, hård – mjuk, lång – kort, glad – ledsen. Och det finns något litet fascinerande med motsatser, för när vi ser vad som är motsatsen till ett ord, ett fenomen, en sak, kan vi ibland också tydliggöra vad det är vi själva menar, vad det är vi söker.

Idag är det diakonis dag, en söndag som handlar om medmännisklighet, och i sökandet på att definiera vad medmännisklighet kan innebära, tänkte jag ägna en liten stund till att grubbla över motmännisklighet, för det är väl det som är motsatsen till en medmänniska, en motmänniska. Det är ju på inte lika fint att vara motmänniska som medmänniska tack och lov, men ändå har jag i mitt inte allt för långa liv mött några personer med klart motmänskliga drag.

Vad är då signifikant för motmänniskligheten? Eftersom ordet inte är helt etablerat ännu, så går det inte att slå upp i ordlistan, utan baseras på egna iakttagelser och upplevelser. En motmänniska är för mig en person, som ser problem i det mesta, ser andra människor som besvär och gärna undviker kontakt med personer de inte känner. Vidare så vill en motmänniska utnyttja andra om det är möjligt och tar varje möjlighet till att påpeka brister, enda undantaget för detta är om bristerna är deras egna. En motmänniska hjälper ingen annan om det inte uppenbart är till gagn för den själv, utan är helt enkelt mot andra människor. En motmänniska kan tyvärr inte identifieras av deras yttre utan först vid personlig kontakt, något som riskerar att inte bli ett allt för charmerande möte. Innan ordet hamnar i diverse ordlistor ska definieringen slipas lite på, men jag tror bilden är klar för er hur en motmänniska är.

Måla nu upp i era huvuden hur ni skulle kunna leva som motmänniskor, hur ni helt enkelt på bästa vis kan förpesta och försvåra andras vardag, och är ni riktigt brillianta motmänniskor kanske ni tom lyckas förpesta andras fester. Jag är helt övertygad om att bilderna i ert inre börjar poppa upp, att ni kan klura ut många förträffliga idéer som gör er till goda motmänniskor. Att var motmänniska är inte så svårt, ni ska nog alla lyckas, med lite god eller kanske dålig vilja. Nu tar ni alla idéer som just berikat era hjärnor och vänder på dem. För det var ju med motsatsord vi jobbade. Så vänd på alla brillianta idéer som kom till er och gör tvärt emot vad ni just tänkt och ni är det som evangeliet idag talar om, svårare än så är det ju inte att vara medmänniska, precis som en motmänniska fast tvärt om.

I dagens gammaltestamentliga text visar berättelsen om Eved-Melek på sann medmännisklighet och i Bibeln finns det tusentals exempel på denna. Samma sak i historien utanför Bibeln finns miljontals människor som förnekat och uppoffrat sig själva, gjort det som minskat deras eget anseende för att kunna vara medmänniska, men tyvärr har det också funnits en och annan motmänniska annars skulle världen vara betydligt vänligare än den är.

Evangelietexten säger att vi ska behandla andra som vi själv vill bli behandlade, men det konkretiseras ytterligare i episteln från romarbrevet där Paulus påpekar att vi inte ska löna ont med ont utan med gott, vi ska behandla andra som vi själva vill bli behandlade oberoende deras behandling av oss. Det är en utmaning, som inte är helt lätt för visst är det lättare att vara oförsämd och tvär mot en surpappa än en

muntergök. Visst är det lättare att vara generös mot en människa som man vet kommer ge tillbaka, än den som är egoist. Men just det tänkandet påpekar Paulus är fel. Vi ska inte löna ont med ont, uttrycket ”Hämnden är ljuv” är allt annat än evangelium.

Men detta blir lätt väldigt teoretiskt. Om vi låter det stannar på det teoretiska planet, ja då är det inte värt så mycket, för att jag tänker att jag ska besöka en person är inte i närheten så mycket värt som att jag faktiskt besöker personen i fråga. Eller att jag tänker de där uppmuntrade sakerna om en person betyder inte lika mycket för personen i fråga som att faktiskt få höra dem. Medmänsklighet är konkret, praktiskt och faktiskt. Det är Jesus kärlek som i oss och genom oss får konkreta uttryck, faktiskt blir händer och fötter. Det handlar inte om de stora projekten, de massiva insatserna som är skillnaden mellan en medmänniska och en motmänniska, utan allt som oftast handlar det om det lilla, det egentligen ganska enkla, ett leende, ett tack en signal till den ensamme eller ett ord på vägen.

Jesus uppmaning att göra mot andra det vi vill att vi ska göra mot dem, är en sammanfattning av allt, eller i alla fall så faller allt annat tillbaka till detta, om vi inte lever ut evangeliet – att kärleken övervinner allt i Jesus, ja då blir det tomma ord, en ekande cymbal, men inget annat. Men lever vi ut dessa ord ja då väger de talade så mycket tydligare, när ord och handling blir ett, först då blir orden verkliga för människor. Att leva ut Kristi kärlek till världen handlar om andra, men också oss själva för vill vi tillhöra Kristus, leva i hans närhet, då finns det inget val, då är vi kallade till att vara medmänniskor – inte motmänniskor. Det var med mänskligheten Jesus levde, det var för mänsklighetens skull han tog döden på sina axlar. Hade han önskat att vi skulle leva som motmänniskor – ja då hade han aldrig behövt bli människa, för det har mänskligheten visat med alla önskvärd tydlighet att den klarar så bra på egen hand.

Gud kallar oss ut att göra gott, en uppmaning och utmaning till oss var och en i våra liv och vår vardag. Motmänniska är ett motsatsord, som i alla fall jag gärna skulle avskaffa, så gå ut i er vardag och var medmänniskor.